

การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย
สำหรับนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
THE DEVELOPMENT OF LEARNING PROCESS ON RCS 345 THAI
CLASSICAL DANCE SUBJECT FOR HIGHER EDUCATION LEVEL
SRINAKARINWIROT UNIVERSITY

สุนรตี นิมเนติพันธ์*

Sumonratee Nimnatipun*

ABSTRACT

The purposes of the research were 1) to develop the teaching and learning process and to students of in Thai Classical Dance(RCS 345)at Department of recreation in higher education program, Srinakarinwirot University. And 2) to evaluate the knowledge, understanding, ability to skill, and satisfaction of the students.

Population were the 57 students who registered the subject of RCS 345 Thai Classical Dancing in the first semester of the acadamic year of 2009. The research were the achievement test and the skill test of RCS 345 Thai Classical dance, and the satisfaction test of the students. The researcher determined the instruction plan, operated the teaching and practice and observed the activities of the practice teaching of RCS 345 Thai Classical Dance subject. Performance feedback of students. Data were by analyzed the frequency, percentage, average, and standard deviation. Then, compare the different of the average for the knowledge of Thai Classical Dance, ability to the skill before and after the teaching and learning by using t-test independent and also compare the different of the average of the satisfaction of the student by using the t-test independent.

Result of teaching and learning form of RCS 345 Thai Classical dance subject were;

1) After teaching and learning, the students had the knowledge in Thai Classical Dance more than before teaching and learning of RCS 345 Thai Classical Dance subject in the statistically Significant at .05 level.

2) After teaching and learning, the students had the ability in Thai Classical dance skill more than before teaching and learning of RCS 345 Thai Classical Dance subject in the statistically significant of .05 level.

3) The students satisfied with the teaching and learning process of RCS 345 Thai Classical

---

* อาจารย์ ดร. ประจําภาควิชาสันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Dance subject in the high level before studying the subject and in the highest level after studying the subject.

Key word: Thai Classical Dance

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและผู้เรียนรายวิชา วงก 345 นาฏศิลป์ไทย สำหรับนิสิตภาควิชาสันตนาการ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2) เพื่อประเมินผลความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถทางทักษะและความพึงพอใจของนิสิตภาควิชาสันตนาการ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนรายวิชา วงก 345 นาฏศิลป์ไทย

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่ นิสิตของภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา วงก 345 นาฏศิลป์ไทย ในภาคเรียนที่ 1/2552 จำนวน 57 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนรายวิชา วงก 345 นาฏศิลป์ไทยสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คือแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางนาฏศิลป์ไทยในรายวิชา วงก 345 นาฏศิลป์ไทย แบบวัดทักษะนาฏศิลป์ไทยในรายวิชา วงก 345 นาฏศิลป์ไทย และแบบวัดความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรีของภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา วงก 345 นาฏศิลป์ไทย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน รายวิชา วงก 345 นาฏศิลป์ไทย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยกำหนดแผนการสอนรายวิชา วงก 345 นาฏศิลป์ไทย ที่จะทดลองดำเนินการสอน/ปฏิบัติการสอนรายวิชา วงก 345 นาฏศิลป์ไทย สังเกตกิจกรรมของการปฏิบัติการสอนรายวิชา วงก 345 นาฏศิลป์ไทย สะท้อนผลการปฏิบัติให้แก่ผู้เรียน นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความรู้ทางนาฏศิลป์ไทย ทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ไทย ก่อนและหลังการเรียนการสอน โดยใช้การทดสอบค่าสถิติ t-test independent และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา วงก 345 นาฏศิลป์ไทย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน รายวิชา วงก 345 นาฏศิลป์ไทย ก่อนและหลังการเรียนการสอน โดยใช้การทดสอบค่าสถิติ t-test independent

ผลการนำรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชา วงก 345 นาฏศิลป์ไทย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนรายวิชา วงก 345 นาฏศิลป์ไทยสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี ไปทำการทดลองสอน ผลการวิจัยพบว่า

1. ภายหลังจากการเรียนการสอนนิสิตมีความรู้ทางนาฏศิลป์ไทย สูงกว่าก่อนการเรียนการสอน รายวิชา วงก 345 นาฏศิลป์ไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ภายหลังจากการเรียนการสอนนิสิตมีทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ไทยสูงกว่าก่อนการเรียนการสอน รายวิชา วงก 345 นาฏศิลป์ไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นิสิตมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน รายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย ก่อนการเรียนการสอนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก และหลังการเรียนการสอนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: นาฏศิลป์ไทย

บทนำ

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและสามารถเติมเต็มศักยภาพผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้สอนจะต้องตระหนักในความสำคัญดังกล่าวซึ่งการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ฉบับแก้ไข พ.ศ. 2545 ได้ยึดหลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้ด้วยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ส่งเสริมความคิดแบบมีวิจารณญาณและความคิดสร้างสรรค์นอกจากนี้การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนยังให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาไทย มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพรู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.2542ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม2545:13)

นาฏศิลป์ไทยหมายถึงศิลปะแห่งการพ้ออันประกอบไปด้วยลีลา ท่าทาง การเคลื่อนไหวร่างกาย ตามที่นักปราชญ์ทางนาฏศิลป์ได้ประดิษฐ์ทำรำให้งดงามมีระเบียบแบบแผนผสมผสานกับการขับร้องและดนตรี เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ จินตนาการ ด้วยภาษา ท่าทางให้มีเนื้อหาสาระความบันเทิง(สุนทรียะ นิมิตต์พันธ์,2538:66)นาฏศิลป์ไทย เป็นศิลปะวิชาแขนงหนึ่ง ที่นับว่ามีความสำคัญต่อประเทศชาติเป็นอย่างมากที่จะแสดงถึงเอกลักษณ์ของความเป็นไทย เนื่องจากศิลปะการรำรำของไทยจัดเป็นประณีตศิลป์ที่มีลักษณะเฉพาะตัว มีความงดงามละเอียดละไม ยากที่จะหาศิลปะการรำรำของชาติอื่นเสมอเหมือนนับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ล้ำค่าที่คนไทยทุกคนพึงรู้พึงศึกษาและภาคภูมิใจหวงแหนไว้เป็นสมบัติของชาติสืบต่อไป (กรมศิลปากร.2543:3) ความสำคัญของนาฏศิลป์ไทยนอกจากจะมีคุณค่าที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมแล้ว ยังมีประโยชน์ต่อผู้เรียน ในด้านสุขภาพ พลานามัย มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ จิตใจร่าเริงแจ่มใส และมีบุคลิกภาพที่ดี เพราะวิชานาฏศิลป์ไทยเป็นวิชาทักษะที่มีกิจกรรมที่ต้องใช้อวัยวะทุกส่วนของร่างกาย ผู้ที่จะศึกษาในวิชานาฏศิลป์ไทยจะต้องผ่านการฝึกหัดตามขั้นตอนของหลักวิชา

การจัดกระบวนการเรียนรู้ในรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย ซึ่งเป็นรายวิชาที่เปิดสอนในภาควิชา สันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจด้าน องค์ประกอบสุนทรียะและประสบการณ์ที่ถูกต้องทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติเกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทย มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำเสนอผลงานในรูปแบบของการแสดงและประเมินค่าของนาฏศิลป์ไทยได้ สามารถนำ ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย นี้นิสิตส่วนใหญ่ประสบปัญหา เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติทำรำ เนื่องจากไม่เคยมีทักษะในการเรียนรู้พื้นฐานนาฏศิลป์ไทยมาก่อนหรือเคยเรียนใน

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้วทำให้รู้สึกว่าการปฏิบัติทำรำนานาชาติไทยยากและไม่สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามมาตรฐาน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและผู้เรียนรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย สำหรับนิสิตภาควิชาสันตนาการ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เพื่อประเมินผลความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถทางทักษะและความพึงพอใจของนิสิตภาควิชาสันตนาการ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงผลการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและผู้เรียนรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย สำหรับนิสิตภาควิชาสันตนาการ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและสามารถนำผลการวิจัยที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการเรียนการสอนรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทยต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อมุ่งพัฒนากระบวนการเรียนการสอนโดยมีกลุ่มประชากรที่ศึกษาได้แก่นิสิตของภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย ในภาคเรียนที่ 1/2552 ตัวแปรที่ศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เทคนิคหรือวิธีการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่ม

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ทางด้านความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถทางทักษะของนิสิตของภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่เรียนวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย ในภาคเรียนที่ 1/2552

ความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน รายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย 3ด้าน ดังนี้ ด้านเนื้อหา ด้านลักษณะกิจกรรมที่จัดให้แก่ผู้เรียน และด้านการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ได้แก่ บุคลิกภาพ การทำงานเป็นทีม ความรับผิดชอบ และมีวินัยในตนเอง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีการเรียนรู้

การเรียนรู้คือกระบวนการที่ทำให้คนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิด คนสามารถเรียนได้จากการได้ยินการสัมผัส การอ่าน การใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้ของเด็กและผู้ใหญ่จะต่างกัน เด็กจะเรียนรู้ด้วยการเรียนในห้อง การซักถาม ผู้ใหญ่มักเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ที่มีอยู่ แต่การเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ผู้สอน

นำเสนอ โดยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอนจะเป็นผู้ที่สร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ที่จะให้เกิดขึ้นเป็นรูปแบบใดก็ได้เช่น ความเป็นกันเอง ความเข้มงวดกวดขัน หรือความไม่มีระเบียบวินัย สิ่งเหล่านี้ผู้สอนจะเป็นผู้สร้างเงื่อนไข และสถานการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียน ดังนั้น ผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกรูปแบบการสอนรวมทั้งการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน(Wikipedia. 2551. ออนไลน์).สอดคล้องกับวารินทร์ รัตมีพรหม (2542: 152) ที่ว่าการเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของโนลส์ (Knowles)

แนวคิดนี้ผู้เรียนจะได้เรียนรู้มากหากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งการเรียนรู้ของมนุษย์เป็นกระบวนการภายในอยู่ในความควบคุมของผู้เรียนแต่ละคน ผู้เรียนจะนำความรู้ประสบการณ์ความรู้ ทักษะและค่านิยมต่างๆ เข้ามาสู่การเรียนรู้ของตน มนุษย์จะเรียนรู้ได้ดีหากมีอิสระที่จะเรียนในสิ่งที่ตนต้องการและด้วยวิธีการที่ตนพอใจ และเป็นผู้มีความสามารถ และเสรีภาพในการตัดสินใจและเลือกกระทำสิ่งต่างๆ ที่ตนพอใจและรับผิดชอบในผลการกระทำนั้น หลักการเรียนรู้การสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน รับผิดชอบร่วมกันในกระบวนการเรียนรู้และในกระบวนการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ ความรู้ ทักษะ เจตคติ และค่านิยมต่างๆเข้ามาใช้ทำความเข้าใจสิ่งใหม่และประสบการณ์ใหม่ และในกระบวนการสอนควรเข้าใจและส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณสมบัติเฉพาะตน ไม่ควรปิดกั้นเพียงเพราะเขาไม่เหมือนคนอื่น(ทิตนา เขมมณี,2550:70-71)

3. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Theory of Cooperative or Collaborative Learning)

การเรียนรู้แบบร่วมมือ คือการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกัน ประมาณ 3-6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ(Johnson and Johnson,1994:31-37) คือ การพึ่งพาเกื้อกูลกัน (positive interdependence) การปรึกษาหารืออย่างใกล้ชิด (face-to-face promotive interaction) ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน(individual accountability) การใช้ทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (interpersonal and small-group skill) และ การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม (group processing) สุวิทย์-อรรถัย คำมูล (2547:134-135) กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญมีอยู่ด้วยกัน 5 องค์ประกอบสำคัญดังนี้ 1) การมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันในทางบวก (Positive Interdependence) 2) การปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดระหว่างการทำงานกลุ่ม (Face to Face Promotive Interaction) 3) การตรวจสอบความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน (Individual Accountability) 4) การใช้ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะและการทำงานกลุ่มย่อย (Interdependence and Small Group Skills) และ5) กระบวนการกลุ่ม (Group Process) ซึ่งองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือทั้ง 5 องค์ประกอบนี้ จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้งานกลุ่มประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

4.การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม (Group Process-Based Instruction)

การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่มคือการดำเนินการเรียนการสอนโดยที่ผู้สอนให้ผู้เรียนทำงาน/กิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มพร้อมทั้งสอน/ฝึก/แนะนำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำงานกลุ่มที่ดีควบคู่ไปกับการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เนื้อหาสาระตามวัตถุประสงค์ กระบวนการกลุ่มเป็นกระบวนการในการทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันและมีการดำเนินงาน

ร่วมกัน โดยผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มต่างก็ทำหน้าที่ของตนอย่างเหมาะสมและมีกระบวนการทำงานที่ดีเพื่อนำกลุ่มไปสู่วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการทำงานกลุ่มที่ดีจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางสังคมและขยายขอบเขตของการเรียนรู้ให้กว้างขวางขึ้น (ทิตนา แชมมณี, 2550: 143-144)

สมมติฐานการวิจัย

หลังจากการเรียนการสอนรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทยแล้ว นิสิตมีความรู้มากขึ้นกว่าก่อนเรียน
หลังจากการเรียนการสอนรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทยแล้ว นิสิตมีทักษะนาฏศิลป์ไทยมากขึ้นกว่าก่อนเรียน

หลังจากการเรียนรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทยแล้ว นิสิตมีความพึงพอใจด้านเนื้อหาทางวิชาการ ด้านลักษณะกิจกรรมที่จัดให้แก่ผู้เรียนและด้านการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหาสาระ ของนาฏศิลป์ไทยและสภาพแวดล้อม
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่
  - 2.1 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางนาฏศิลป์ไทยรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย
  - 2.2 แบบวัดทักษะนาฏศิลป์ไทยรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย
  - 2.3 แบบวัดความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรีของภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย ในภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2552 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน รายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย
3. หาคุณภาพของเครื่องมือวิจัยโดย
  - 3.1 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางนาฏศิลป์ไทยรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทยไปหาคุณภาพเครื่องมือโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงของเนื้อหาซึ่งผลการทดสอบได้ค่าความสอดคล้อง 0.87
  - 3.2 นำแบบวัดทักษะนาฏศิลป์ไทยรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทยไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรคำนวณค่าสัมประสิทธิ์เพื่อหาค่าระดับความสัมพันธ์ตามแบบของเพียร์สันได้ค่าความสัมพันธ์ 0.83
  - 3.3 นำแบบวัดความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรีของภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2552 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน รายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทยไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของ คอร์นบัก ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น 0.92
4. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติ t-test Independent
5. สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข และแก้ปัญหาในกระบวนการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนิสิตภาควิชาสหนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย จำนวน 57 คน เป็นเพศชาย 30 คน คิดเป็นร้อยละ 52.6 และเป็นหญิง 27 คน คิดเป็นร้อยละ 47.4

1. ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ทางความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถทางทักษะที่มีต่อ

กระบวนการจัดการเรียนการสอนรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย ก่อนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน

ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ทางความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถทางทักษะของนิสิตภาควิชาสหนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย พบว่า แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางนาฏศิลป์ไทย ก่อนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนโดยภาพรวมในเกณฑ์พอใช้ ในทุกข้อของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางนาฏศิลป์ไทย จำแนกเป็นรายข้อ ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน 5 คำถาม ที่ค่าเฉลี่ย 2.31 โดยคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอันดับแรก คือ เพราะเหตุใดผู้เรียนนาฏศิลป์ไทยทุกคนจะต้องเข้าพิธีไหว้ครู ครอบครู นาฏศิลป์ไทย ที่ค่าเฉลี่ย 2.45 รองลงมา คือ จงอธิบายถึงลักษณะรูปแบบของนาฏศิลป์ไทยพร้อมทั้งวิเคราะห์ความแตกต่าง ที่ค่าเฉลี่ย 2.38 และจากที่ท่านได้ศึกษานาฏศิลป์ไทยในยุคสมัยต่างๆ จงอธิบายถึงพัฒนาการของนาฏศิลป์ไทย ที่ค่าเฉลี่ย 2.33 ตามลำดับแบบวัดผลทักษะทางนาฏศิลป์ไทย ก่อนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนโดยภาพรวมในเกณฑ์พอใช้ ในทุกข้อของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางนาฏศิลป์ไทย จำแนกเป็นรายข้อ ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน 7 ทำปฏิบัติ ที่ค่าเฉลี่ย 2.74 โดยคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอันดับแรก คือ ปฏิบัติทำจีบ ที่ค่าเฉลี่ย 2.05 รองลงมา คือ ปฏิบัติทำตั้งวง ที่ค่าเฉลี่ย 2.03 ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ต่อเนื่อง ที่ค่าเฉลี่ย 2.01 ตามลำดับ

2. ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ทางความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถทางทักษะที่มีต่อ

กระบวนการจัดการเรียนการสอนรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย หลังการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน

ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ทางความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถทางทักษะของนิสิตภาควิชาสหนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย พบว่า แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางนาฏศิลป์ไทย หลังการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน โดยภาพรวมในเกณฑ์ดีมาก ในทุกข้อของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางนาฏศิลป์ไทย จำแนกเป็นรายข้อ ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน 5 คำถาม ที่ค่าเฉลี่ย 3.53 โดยคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอันดับแรก คือ การฝึกหัดนาฏศิลป์ไทยเบื้องต้นผู้เรียนต้องมีคุณสมบัติอย่างไร จงอธิบาย ที่ค่าเฉลี่ย 3.70 รองลงมา คือ จากที่ท่านได้ศึกษานาฏศิลป์ไทยในยุคสมัยต่างๆ จงอธิบายถึงพัฒนาการของนาฏศิลป์ไทย และให้ท่านกล่าวถึงความหมายของนาฏยศัพท์และจากการที่ท่านได้ฝึกปฏิบัติมา นาฏยศัพท์มีความสำคัญอย่างไรต่อนาฏศิลป์ไทย ที่ค่าเฉลี่ย 3.54 และจงอธิบายถึงลักษณะรูปแบบของนาฏศิลป์ไทยพร้อมทั้งวิเคราะห์ความแตกต่าง ที่ค่าเฉลี่ย 3.47 ตามลำดับแบบวัดผลทักษะทางนาฏศิลป์ไทยโดยคะแนนของภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง หลังการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ในทุกข้อของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางนาฏศิลป์ไทย จำแนกเป็นรายข้อ ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน 7 คำถาม ที่ค่าเฉลี่ย 3.37 โดยคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอันดับแรก คือ การตัดมือ ตัดแขน ตัดขา ที่ค่าเฉลี่ย 3.49 รองลงมา คือ การปฏิบัติทำจีบ และภาษาท่ารำ 2 (ท่าไป, ท่ามา, ท่ามอง) ที่ค่าเฉลี่ย 3.40 และปฏิบัติทำตั้งวง ที่ค่าเฉลี่ย 3.38 ตามลำดับ

3. ความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย

ผู้ตอบแบบสำรวจความพึงพอใจเป็นนิสิตภาควิชาสหนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย จำนวน 57 คน เป็นเพศชาย 30 คน คิดเป็นร้อยละ 52.6 และเป็นหญิง 27 คน คิดเป็นร้อยละ 47.4 ผลการแบบสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย 3 ด้าน พบว่า

แบบสำรวจความพึงพอใจด้านเนื้อหาวิชาการ มี 6 คำถาม ซึ่งผู้ตอบแบบสำรวจความพึงพอใจในหมวดคำถามด้านหลักสูตรและเนื้อหา โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.73 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 โดยพิจารณาจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า คำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์ และเนื้อหาที่มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ที่ค่าเฉลี่ย 4.96 รองลงมา คือ เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน ที่ค่าเฉลี่ย 4.94 และการจัดรูปแบบเนื้อหาที่น่าสนใจ ที่ค่าเฉลี่ย 4.80 ตามลำดับ แบบสำรวจความพึงพอใจด้านลักษณะกิจกรรมที่จัดให้แก่ผู้เรียน มี 2 หมวดคำถาม มีคำถามย่อย 8 คำถามและ 2 คำถามตามลำดับ รวมทั้งสิ้น 10 คำถาม ซึ่งผู้ตอบแบบสำรวจความพึงพอใจ ในหมวดคำถามด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.73 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 โดยพิจารณาจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า คำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ จุดประสงค์การเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหา ที่ค่าเฉลี่ย 4.98 รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมง่ายและเหมาะสมต่อการปฏิบัติของนักเรียน ที่ค่าเฉลี่ย 4.85 และวิธีการจัดกิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์ ที่ค่าเฉลี่ย 4.82 ตามลำดับ ส่วนในหมวดคำถามด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.66 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80 โดยพิจารณาจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า คำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เนื้อหาที่ใช้ทำสื่อถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือ ที่ค่าเฉลี่ย 4.77 รองลงมา คือ สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจ ที่ค่าเฉลี่ย 4.63 และสื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน ค่าเฉลี่ย 4.59 ตามลำดับ แบบสำรวจความพึงพอใจด้านการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน มี 2 หมวดคำถาม คำถามย่อยในหมวดคำถามมี 4 คำถามและ 9 คำถามตามลำดับ รวมทั้งสิ้น 13 คำถาม ซึ่งผู้ตอบแบบสำรวจความพึงพอใจในหมวดคำถามด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งผู้ตอบแบบสำรวจความพึงพอใจ ในหมวดคำถามด้านด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดีมาก มีผู้ตอบแบบสำรวจความพึงพอใจ มีค่าเฉลี่ย 4.83 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.81 โดยพิจารณาจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า คำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความน่าเชื่อถือ ที่ค่าเฉลี่ย 4.87 รองลงมา คือ ผู้ทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความซื่อสัตย์ในการวัดและประเมิน ที่ค่าเฉลี่ย 4.85 และกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความถูกต้อง ที่ค่าเฉลี่ย 4.82 ตามลำดับ ส่วนและในหมวดคำถามด้านการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.88 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.93 โดยพิจารณาจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า คำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ทำให้ได้ฝึกคิด วิเคราะห์ และฝึกปฏิบัติมากขึ้น ที่ค่าเฉลี่ย 4.94 รองลงมา คือ มีวินัยในตนเองหลังการเรียนรู้ และความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้วิชาอื่นหรือชีวิตประจำวันได้ และการพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ตามการเรียนรู้ ที่ค่าเฉลี่ย 4.91 อีกทั้งได้รับความรู้ที่ตรงกับความต้องการ และได้เรียนรู้และตระหนักในการทำงานเป็นทีม ที่ค่าเฉลี่ย 4.89 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ทางความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถทางทักษะผู้เรียนรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย จากการวิจัยพบว่า ก่อนการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ไทย ผู้เรียนยังมีความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหาวิชานาฏศิลป์ไทยไม่มากนัก ซึ่งเป็นเหตุมาจากการที่นิสิตส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ทางนาฏศิลป์ไทยมาก่อนหรือเคยเรียนในระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นระยะเวลาที่ยาวนานมาแล้ว ทำให้ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอยู่ในระดับพอใช้ และต้องปรับปรุงอย่างมาก หลังจากการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ไทย ที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านองค์ประกอบ สุนทรียะและประสบการณ์การเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและความร่วมมือในการทำงานเป็นกลุ่ม หลังจากการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนสามารถระบุความสำคัญในเนื้อหาเรื่อง การเข้าพิธีไหว้ครู ครอบครุ นาฏศิลป์ไทยและความหมายของนาฏยศัพท์ ทำให้เห็นได้ว่าผู้เรียนให้ความสำคัญและความเคารพครูอาจารย์ ผู้สอน และความหมายของเนื้อหาวิชาที่เป็นรากฐานทางจริยธรรมที่ดีต่อการเรียนรู้ ได้เห็นความสำคัญของ รูปแบบของนาฏศิลป์ไทยต่างๆ ซึ่งเป็นไปตามลำดับขั้นการเรียนรู้ ตลอดจนเรื่องประวัติศาสตร์ของนาฏศิลป์ไทย ในยุคสมัยต่างๆ ซึ่งผู้เรียนสามารถลำดับการเรียนรู้ได้ด้วยกระบวนการคิดอย่างมีระบบ ตามรูปแบบการวางแผน ในเนื้อหาการเรียนการสอนวิชานี้ จากการวัดระดับเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของแรมสเดน (Ramsden. 1993) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องหลักการสอนที่ดีอย่างถูกต้อง และรู้จักซึ่งในศาสตร์ของการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจผู้เรียนอันเป็นหลักที่สำคัญที่มีผลต่อคุณภาพการเรียน พบว่า หลักการสอนที่มีคุณภาพมีดังนี้ คือ 1.คุณภาพของการอธิบายของผู้สอน และการกระตุ้นให้ผู้เรียน เกิดความสนใจได้จะทำให้ผู้เรียนยอมทำงานหนักเพื่อการเรียนรู้ในวิชานั้น 2. ผู้สอนจะต้องตระหนักให้เกียรติผู้เรียน 3.การให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์หลังจากการตรวจงานของลูกศิษย์เป็นสิ่งสำคัญ เพราะว่าผู้เรียนจะทราบข้อบกพร่องของตนเอง ในการเรียนที่จะต้องมีการประเมินที่เหมาะสม ในระดับอุดมศึกษาไม่ควรวัดผลแต่สิ่งที่อาจารย์สอน แล้วให้ผู้เรียนท่องจำมาตอบ การสอนปัจจุบันมีหลายรูปแบบ ดังนั้นการประเมินต้องปรับเปลี่ยนไปให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และวิธีการสอนผู้สอนควรใช้วิจารณญาณในการเลือกวิธีประเมินให้ ถูกต้องและเป็นธรรมมากที่สุด 4.การสอนควรมีการอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างแจ่มชัดก่อนว่าผู้เรียนจะเรียนอะไร และจะเรียนอย่างไร เพื่อจะได้เข้าใจความคิดหลักของวิชานั้น 5. ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในสาระที่จะเรียนรู้ โดยผู้เรียนรู้สึกว่ามีอิสระในการเลือกหัวข้อที่ศึกษาถึงลงไปมากขึ้น ผู้เรียนมีอิสระอยู่ในขอบเขตของหลักสูตรที่ ตรงกับระดับความสนใจของผู้เรียนอย่างเหมาะสม 6.การเรียนต้องเปิดโอกาสไปสู่การเปลี่ยนแปลง อาจารย์ต้อง วิเคราะห์หนักศึกษาเรียนรู้จากนักศึกษาว่าไม่เข้าใจสาระตอนใดแล้วรีบปรับปรุงแก้ไข การเรียนรู้จากผู้เรียนทำได้ โดยการพูดคุย การตรวจงาน หรือการสอบ

ด้านผลทักษะการเรียนรู้ทางความรู้ความเข้าใจ และความสามารถทางทักษะผู้เรียนรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย จากการวิจัยพบว่า ก่อนการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ไทยผู้เรียนยังมีทักษะความสามารถ ในการแสดงออกตามวิชานาฏศิลป์ไทยไม่มากนัก ซึ่งเป็นเหตุมาจากการที่นิสิตส่วนใหญ่ไม่มีพื้นฐานนาฏยศัพท์ ของนาฏศิลป์ไทยมาก่อน หรือบางคนเคยฝึกในระดับพื้นฐานมาก เช่น ทำรำวงมาตรฐาน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการ

เรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ทำให้ผลการประเมินทักษะการเรียนรู้ ก่อนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ และต้องฝึกฝนอย่างมาก หลังจากการเรียนการสอนวิชา นาฏศิลป์ไทย นิสิต นักศึกษาได้ทำการฝึกทักษะนาฏศิลป์ไทย ปฏิบัติท่ารำตามเกณฑ์ต่างๆ เป็นกลุ่ม โดยผู้วิจัยทำการประเมินผล การฝึกทักษะนาฏศิลป์ไทย ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน 7 นาฏยศัพท์ ซึ่งเก็บผลการฝึกและปฏิบัติตามรายชั่วโมงสอนใน สัปดาห์ที่ 11 ถึงสัปดาห์ที่ 17 ตามลำดับ ดังนี้ ปฏิบัติท่าจริง ปฏิบัติท่าตั้งวง ปฏิบัติท่านาฏยศัพท์ต่อเนื่อง การตัด มือ ตัดแขน ตัดขา ภาษาท่ารำ 1 (ท่าตัวเรา, ท่าตัวท่าน, ท่ารัก) ภาษาท่ารำ 2 (ท่าทั่วไป, ท่ามา, ท่ามอง) และ ภาษาท่ารำ 3 (ท่ายิ้ม, ท่ายิ่งใหญ่, ท่าปกป้องคุ้มครอง) พบว่า ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์ไทยได้ดีขึ้น เป็นลำดับ โดยการประเมินผลทักษะการเรียนรู้ในครั้งสุดท้าย สัปดาห์ที่ 17 ได้ผลประเมินทักษะผู้เรียนที่คะแนน เฉลี่ยในระดับดีมากทุกนาฏยศัพท์ ซึ่งการปฏิบัติท่านาฏยศัพท์ทางนาฏศิลป์ไทยที่ดีที่สุดเป็นภาษาท่ารำ 3 คือ ท่ายิ้ม ท่ายิ่งใหญ่ และท่าปกป้องคุ้มครอง ซึ่งชี้ให้เห็นได้ว่าหลังจากการฝึกฝนทักษะทางนาฏศิลป์มาช่วงเวลา หนึ่ง ผู้เรียนสามารถปรับตัวและเรียนรู้ให้พัฒนาศักยภาพของตนเองได้ดีขึ้นเป็นลำดับ ตั้งแต่การฝึกฝนในทักษะ ลำดับแรกจนถึงลำดับสุดท้ายโดยการพัฒนาศักยภาพเป็นกลุ่มการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสอดคล้องกับ พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และเพยาร์ ยินดีสุข (2551) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลางคือเน้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจรณ์ แก้ปัญหาเป็นมีความตระหนัก มีจิตสำนึกและ สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน การเรียนการสอนนี้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ซึ่งเป็นกฎหมายการศึกษาฉบับแรกของไทย การ จัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพคือดี มีปัญญา คือเก่งและเป็นผู้มีความสุขคือสุขภาพกายและจิตดี โดยสรุปเป็นประชาชนที่ ดี เก่ง สุข ความหมายของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือแนวการ จัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่และสิ่งประดิษฐ์ใหม่โดยใช้กระบวนการทางปัญญา กระบวนการทางสังคม และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียน สามารถนำความรู้ไปใช้โดยครุมี บทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้ผู้เรียน และธีรนุช สิงห์ทอง(2545: 98)ได้สรุปผล การศึกษาเรื่องการพัฒนาการสอนไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไว้ว่าจัดการเรียนการสอนโดย เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นการจัดการเรียนรู้แบบให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ นักเรียนปฏิบัติด้วย ตนเอง เช่น การจัดกลุ่มนักเรียนเพื่อฝึกปฏิบัติขณะเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้จับกลุ่มกันเอง โดยมีข้อตกลง ว่าทุกกลุ่มจะต้องมีสมาชิกที่ปฏิบัติและปฏิบัติไม่ค่อยได้โดยครูชี้แนะเมื่อจำเป็น

ด้านผลความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชาการ ด้านลักษณะกิจกรรมที่จัดให้แก่ผู้เรียน และด้านการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน พบว่า ความพึงพอใจด้านเนื้อหาวิชาการ ผู้เรียนหรือผู้ตอบแบบสำรวจมีความคิดเห็นว่าเนื้อหาในรายวิชามี ความครบถ้วนสมบูรณ์ มีเนื้อหาที่มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ซึ่งเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน มีการ จัดรูปแบบเนื้อหาที่น่าสนใจตามความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ ด้านลักษณะกิจกรรมที่จัดให้แก่ผู้เรียน ผู้ตอบแบบ สำรวจความพึงพอใจ ในหมวดคำถามมีความคิดเห็นในเกณฑ์ระดับดีมาก โดยจุดประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับเนื้อหาชัดเจน มีการจัดกิจกรรมง่ายและเหมาะสมต่อการปฏิบัติของนักเรียน และมีวิธีการจัด กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์ ส่วนคำถามด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ใน เกณฑ์ดีมาก มีเนื้อหาที่ใช้ทำสื่อถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือ สื่อการเรียนรู้นี้มีความน่าสนใจ และสื่อการเรียนรู้นี้มี

ความเหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งให้เห็นได้ว่าการวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่ตรงกับเนื้อหาวิชาการ ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการการเรียนรู้ โดยสามารถเลือกใช้สื่อ การเรียนการสอนได้ตรงกับเนื้อหาวิชาแต่ละช่วง ด้านการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ให้ความคิดเห็นในหมวดคำถามด้านด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดีมาก โดยคิดเห็นว่าวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความน่าเชื่อถือ ในตัวผู้ทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความซื่อสัตย์ในการวัดและประเมิน และมีกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความถูกต้อง สามารถใช้ในการวิเคราะห์เพื่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้ในระดับดีมาก ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์ และฝึกปฏิบัติมากขึ้น มีวินัยในตนเองหลังการเรียนรู้ จนสามารถนำความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้วิชาอื่นหรือชีวิตประจำวันได้ เพิ่มการพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ตามการเรียนรู้ได้ตรงกับความต้องการต่อการเรียนรู้ ได้เรียนรู้และตระหนักในการทำงานเป็นทีม สอดคล้องกับการจัดการสอนของทาบา (วิไลวรรณ พิศประเสริฐ, 2543: 123; อ้างอิงจาก Tabá, 1970) ที่กล่าวว่า จุดประสงค์การเรียนหนึ่งๆ ควรใช้ยุทธวิธีการสอนที่หลากหลายรูปแบบเพื่อส่งเสริมความคิด การแสดงออกและพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้เป็นไปอย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมนรดี นิมเนดิพันธ์ (2553) ที่ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนต้นแจ้สที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางการเต้นรำสมัยใหม่สำหรับผู้เรียนการเต้นแจ้สในสถาบันอุดมศึกษา โดยรูปแบบการเรียนการสอนต้นแจ้สที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางการเต้นรำสมัยใหม่สำหรับผู้เรียนการเต้นแจ้สในสถาบันอุดมศึกษาที่พัฒนาขึ้นใช้วิธีการสอนแบบสาธิตหลักการประดิษฐ์ (ออกแบบท่าเต้น) ใช้วิธีการกำหนดความคิดรวบยอดจากการศึกษารูปแบบการจัดงาน (Theme) และให้ผู้เรียนใช้ความคิดอย่างฉับพลัน (Improvisation) ในการประดิษฐ์ (ออกแบบ) ท่าเต้นเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม สำหรับองค์ประกอบในการออกแบบท่าเต้นประกอบด้วยการใช้ท่าเต้นที่เหมือนกันและแตกต่างกันในจังหวะและห้องเพลงเดียวกัน การใช้พลังในการเต้นและเคลื่อนไหว องค์ประกอบอื่น ได้แก่ การแต่งกาย รูปแบบการแปรแถว แสงสี การใช้พื้นที่บนเวที โดยให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ท่าเต้นอย่างอิสระ มีการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการประมวลผลย้อนกลับให้กับผู้เรียน ผู้วิจัยสามารถพัฒนากระบวนการเรียนการสอนรายวิชา วนก 345 นาฏศิลป์ไทย ไปใช้ได้ อย่างเห็นประโชชน์ด้วยการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอันพึงประสงค์ ตามวัตถุประสงค์ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและทักษะทางนาฏศิลป์ไทย ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการอนุรักษ์ สืบสานและสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรส่งเสริมให้มีค่ายกิจกรรมนันทนาการทางด้านนาฏศิลป์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีอารมณ์สุข และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรายวิชานาฏศิลป์ไทยมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ เจาะลึกไปยังผู้เรียนด้วยการสัมภาษณ์ ถึงแนวคิด เจตคติ ทัศนคติ และความคิดสร้างสรรค์ที่จะพัฒนานาฏศิลป์ไทยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมศิลปากร. (2533). *79 ปี กัมมรดกไทย*. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- (2543). *รวมงานนิพนธ์ของ นายอาคม สายาคม*. ผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ กรมศิลปากร. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)*. กรุงเทพฯ: สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- ทิตนา แชมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 6 (ฉบับเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรนุช สิงห์ทอง. (2545). *การพัฒนาการสอนนาฏศิลป์ไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์; และ พเยาว์ ยินดีสุข. (2551). *วิจัยในชั้นเรียน: หลักการสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- วารินทร์ รัตมีพรหม. (2542). *การออกแบบและการพัฒนาการสอน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิกิพีเดีย. (2551). *การเรียนรู้*. สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2551; จาก <http://th.wikipedia.org/>.
- วิไลวรรณ พิศประเสริฐ. (2543). *การสร้างแบบฝึกปฏิบัติการการใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุนมมาลย์ นิมเนตพันธ์. (2538). *นาฏศิลป์ไทย 1*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุนนรติ นิมเนตพันธ์. (2553). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนต้นแจ้งที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางการเต้นรำสมัยใหม่สำหรับผู้เรียนการเต้นแจ้งในสถาบันอุดมศึกษา*. ปรินญานิพนธ์ ปร.ด. (การจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยว). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สุวิทย์ มูลคำ; และ อรทัย มูลคำ. (2547). *19 วิธีการจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ*. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.
- Johnson David, W.; & Johnson T. Roger. *Learning Together and Alone: Cooperative, and Individualistic Learning*. Boston: Allyn and Bacon.
- Ramsden, Paul. (1993). *Learning to Teach in Higher Education*. London: Routledge.
- Taba, Hilda. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York: Harcourt, Brace.